

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Οι Κρεμασιώτες υποδέχονται το Νέο Έτος (Αρχείο Κατερίνας Κωστάκη)

Ο φετεινός χειμώνας ήταν μακρύς και σκληρός σε όλην την Ελλάδα. Η Κρεμαστή γνώρισε μεγάλες κακοκαιρίες, με αποτέλεσμα οι λιγοστοί μόνιμοι κάτοικοι να περάσουν δύσκολες ώρες. Ευτυχώς, τα μηχανήματα εκχιονισμού ήταν σε ετοιμότητα και έτσι, ο δρόμος δεν έμεινε κλειστός για ώρα. Χιόνισε πολλές φορές, αλλά ιδιαίτερο πρόβλημα δημιούργησαν οι συνεχείς καταρρακτώδεις βροχές. Αμέτρητα ποτάμια χάραζαν τις πορείες τους στη γη. Υγρασία εμφανίστηκε σε πολλά σπίτια. Η ομίχλη έχει γίνει το σύνθημα φόντο του ουρανού της Κρεμαστής.

Αρκετές φορές έκανε την εμφάνισή του και ο πάγος προς μεγάλη αγωνία και στενοχώρια των χορτοσυλλεκτών.

Μόλις λίγο καλοσυνεύει ο καιρός, αρκετοί εκδράμουν στις γύρω περιοχές για να μαζέψουν όσο το δυνατόν περισσότερα χόρτα για αρμάθια. Στο σκορ προηγείται σταθερά ο Γιάννης Ξαστερούλης.

Τα βρουβιά αρκετά, με πρωταγωνιστές τον Στάθη, τον Τραχανά,

το Γιάννη Παπαμιχαλόπουλο.

Οι Αγίες Ημέρες Χριστουγέννων και Πρωτοχρονιάς βρήκαν το χωριό με λιγοστούς κατοίκους και επισκέπτες. Ο άσχημος καιρός ήταν ανασταλτικός παράγοντας για ταξίδια και επισκέψεις. Ο καλός μας παπα-Δημήτρης, πιστός στο ποιμαντικό και κοινωνικό του έργο δεν δειλίασε ούτε μια φορά για να βρεθεί κοντά στους κατοίκους του χωριού, ιεουργώντας τις Αγίες Ημέρες, αλλά και διοργανώνοντας κοινωνικές εκδηλώσεις.

Έτσι, μετά την απόλυση της Θείας Λειτουργίας της Πρωτοχρονιάς, έκοψε τη Βασιλόπιτα της Εκκλησίας. Να είναι καλά, να είναι πάντα κοντά μας, γιατί τον έχουμε τόσο ανάγκη.

Των Φώτων, παρά τη χιονόπτωση, μέλη του Συλλόγου Κρεμασιωτών Ο ΕΛΑΤΟΣ, ανέβηκαν στο χωριό, όπου μετά την απόλυση της θείας Λειτουργίας και τον Αγιασμό των υδάτων, έγινε η κοπή της πίτας, προσφορά όπως συνήθως του Θεόδωρου Παυλάκη. Όπως και οι βασιλόπιτες που μέλη του ΔΣ του ΕΛΑΤΟΥ μοίρασαν την παραμο-

νή της Πρωτοχρονιάς στα σπίτια των λιγοστών κατοίκων.

Η εορτή των Τριών Ιεραρχών γιορτάστηκε φέτος με λαμπρότητα. Το Δημοτικό Σχολείο Νιάτων-Αγίου Δημητρίου, τιμώντας το Γιώργο Κ. Παυλάκη, ως τον τελευταίο μαθητή του Δημοτικού Σχολείου που είναι μόνιμος κάτοικος Κρεμαστής, οργάνωσε εκδρομή των μαθητών στο χωριό. Οι μαθητές παρηκολούθησαν τη Θεία Λειτουργία και την αρτοκλασία που τελέσθηκαν στην εκκλησία μας και άκουσαν το κήρυγμα του παπα-Δημήτρη, ο δε Διευθυντής εξεφώνησε ομιλία πολύ επαινετική για το Γιωργάκη μας. Μετά την απόλυση, η οικογένεια Παυλάκη προσέφεραν κέρασματα στους μικρούς συμμαθητές του γιου τους.

Στις 3 Φεβρουαρίου έγινε στην Αθήνα, σε εξοχικό κέντρο κοντά στην ΙΜ Πεντέλης, η συνεστιάση του συλλόγου Κρεμασιωτών Αθηνών Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ. Μεγάλη συμμετοχή, επιτυχημένη διοργάνωση και βέβαια, η βασιλόπιτα προσφορά και πάλι του προέδρου του Ελάτου, Θεωρή Παυλάκη. Έτσι, οι πατριώτες βρήκαν την ευκαιρία να τα

πουν, να ανταλλάξουν ευχές για το Νέο Έτος και αν απολαύσουν το φαγητό. Το φλουρί έτυχε στον πάντα αειθαλή μπαρμπα-Τάσο Παρδάλη. Νομίζουμε, όπως είπε και ο πρόεδρος Αντώνιος Ταμβάκος, ότι του χρόνου πρέπει αν βρεθεί μεγαλύτερος χώρος κρίνοντας από την αθρόα προσέλευση.

Φέτος, ο Σύλλογος Κρεμασιωτών Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ είχε την πολύ καλή ιδέα να διοργανώσει και δύο εκδηλώσεις για τις νεότερες ηλικιακές γενιές. Έτσι, στις 15 Φεβρουαρίου 2019 οργάνωσε μια επίσκεψη σε escape room για τα παιδιά των μελών του συλλόγου. Περίπου 25 παιδιά έλαβαν μέρος και διασκέδασαν προσπαθώντας να λύσουν τους επιτυχημένους γρίφους. Από κοντά, βέβαια, και μια ομάδα γονέων-συνοδών που βρήκαν την ευκαιρία να απολαύσουν στιγμές ανέμελης παρέας έστω και μακριά από το χωριό.

Στις 02 Μαρτίου 2019 πραγματοποιήθηκε disco party μεταμφιεσμένων. Υπήρξε αθρόα συμμετοχή, οι συμμετέχοντες διασκέδασαν μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες.

Συνέχεια στην σελίδα 2

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Κρεμασιωτών Αθηνών «Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ» και η Συντακτική Επιτροπή της εφημερίδας **ΤΑ ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ** εύχονται στα μέλη του συλλόγου, τους αναγνώστες της εφημερίδας και τους απανταχού Κρεμασιώτες η Ανάσταση του Κυρίου να λειτουργήσει ως προίμιο ανάστασης πνευμάτων, φρονήσεως και ψυχών, παρακινώντας τους σε κάθε καλό έργο!
ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Κρεμασιωτών Λακωνίας «Ο ΕΛΑΤΟΣ» εύχεται σε όλα τα μέλη του Συλλόγου και τους απανταχού Κρεμασιώτες Καλό Πάσχα, πλήρες ομόνοιας, αγάπης, φωτισμού και ευημερίας!
ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

Ο Εκπρόσωπος της Τοπικής Κοινότητας Κρεμαστής στο Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Ευρώτα εύχεται σε όλους του απανταχού συμπατριώτες το φετεινό Πάσχα αν αποτελέσει ορόσημο στη ζωή τους, γεμίζοντας τα έργα τους θεία ευλογία, τους περιμένει δε να ανταλλάξουν τον ασπασμό της Αγάπης στο όμορφο χωριό μας!
ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ Έκδοση του Συλλόγου Κρεμαστιωτών "Ο Πατριώτης"

Επιμέλεια σύνταξης: ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΔΟΥΝΙΑ

«Πηγή Φωτογραφιών»
Αρχείο Μιχαήλ Δούνια

Γράμματα στέλνονται στις
ηλεκτρονική διεύθυνση:
nikosfix@gmail.com

Κείμενα προς δημοσίευση
στέλνονται στον κ. ΝΙΚ. ΔΟΥΝΙΑ
Ηρακλείτου 78-ΤΚ 12243
ΑΙΓΑΛΕΩ - ΑΘΗΝΑΙ

Τηλέφωνα επικοινωνίας:
Αντώνης Ταμβάκος
6946310310
Νίκος Βροχίδης
6972888966
Γιάννης Παπαμιχαλόπουλος
6982549549
Στέλλα Παρδάλη
6942663727
Νίκος Δ. Παρδάλης
6977985556
Λένα Τραπεζόντα
6973796145
Χρήστος Γκλιάτης
6948042385
Γιάννης Παυλάκης
6974047047

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ CDI Α.Ε.

Κουρτίδου 153, Αθήνα
Τηλ. 210 2533252, www.cdi.gr

Συνέχεια από την σελίδα 1

Στις 09 Μαρτίου 2019 έγινε στους Μολάους η καθιερωμένη αποκριάτικη χοροεσπερίδα του Συλλόγου Κρεμαστιωτών Ο ΕΛΑΤΟΣ. Πολύς κόσμος, Κρεμαστιώτες και φίλοι τους, γέμισαν την αίθουσα.

Το τριήμερο της 25ης Μαρτίου ο καιρός φαινόταν να καλοσυνεύει και αρκετοί είχαν αποφασίσει να επισκεφθούν το χωριό. Ένα δυσάρεστο γεγονός ήρθε να σκεπάσει με θλίψη το χωριό μας.

Στις 20 Μαρτίου ο αγαπητός Νίκος Ζώταλης έφυγε από κοντά μας... Στις

23 Μαρτίου η γενέτειρά γη τον δέχτηκε στην αγκαλιά της.

Στις 25 Μαρτίου έγινε η καθιερωμένη Δοξολογία και ακολούθησε η κατάθεση στεφάνων από τον Πρόεδρο-Εκπρόσωπο της ΤΚ Κρεμαστής κ. Αλέξανδρο Πριφτάκη και τον Πρόεδρο του ΔΣ Συλλόγου Κρεμαστιωτών Ο ΕΛΑΤΟΣ κ. Θεόδωρο Παυλάκη. Η Ντίνα Δρίβα έδωσε ένα νέο τόνο στην εκδήλωση, απαγγέλοντας το ποίημα της ντυμένη Αμαλία. Ο Γιώργος Παυλάκης απήγγειλε κι αυτός ένα ποίημα για την εθνική επέτειο στους συγκεντρωμένους συγχωριανούς.

Ο παπα-Δημήτρης κάθε Παρασκευή ψάλλει τους Χαιρετισμούς, οι λιγοστοί πιστοί απολαμβάνουν τους ύμνους προς την Παναγία.

Το Πάσχα είναι προ των πυλών, η Άνοιξη, όμως, δεν λείπει να φανεί. Δειλά-δειλά άνοιξαν τα δέντρα τα άνθη τους, αλλά τα χελιδόνια δεν φάνηκαν ο γκιώνης δεν ακούστηκε. Ας ελπίσουμε ότι όλα θα έρθουν σύντομα! Και έτσι θα απολαύσουμε τη λαμπρή ολόφωτη, ανθοστόλιστη και μαγευτική!

Καλό Πάσχα, πατριώτες!!!
Παναγιώτα Στρατάκου-Δούνια

Ο υπογράφων αρθρογράφος φέρει την ευθύνη για το περιεχόμενο του άρθρου του. Ετήσια Συνδρομή: 20,00€

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το ΔΣ του Συλλόγου Κρεμαστιωτών Αθηνών «Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ» ανακοινώνει ότι μετά το Πάσχα θα πραγματοποιηθεί αναθεώρηση του καταλόγου συνδρομητών. Όσοι εκ των συνδρομητών δεν έχουν καταβάλλει τη συνδρομή του 2018 θα διαγραφούν από τον κατάλογο και θα εγγραφούν εκ νέου μόνο μετά την καταβολή της συνδρομής τους για το 2018.

Όσοι συνδρομητές δεν κατέβαλαν τη συνδρομή, να μεριμνήσουν σχετικά, επικοινωνώντας με τον Αντώνιο Ταμβάκο, Πρόεδρο του ΔΣ (Τηλ. 6946310310) και τον Ιωάννη Παπαμιχαλόπουλο (Τηλ. 6982549549), Ταμία του ΔΣ. Υπενθυμίζεται ότι η Συνδρομή έχει προσδιοριστεί εδώ και 12 περίπου χρόνια στο ποσό των 20,00 ευρώ.

Το ΔΣ του Συλλόγου Κρεμαστιωτών Αθηνών «Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ»

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Στο προηγούμενο φύλλο δημοσιεύθηκε στο άρθρο «Αρχαιρεσίες Συλλόγων» η συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου Κρεμαστιωτών Ο ΕΛΑΤΟΣ, όπου αναγράφεται λανθασμένα ως Πρόεδρος ΔΣ ο Αντώνιος Πουλάκης ενώ ως Πρόεδρος εκλέχθηκε ο Θεόδωρος Παυλάκης. Αναδημοσιεύεται διορθωμένη η σχετική παράγραφος προς ενημέρωση των συμπατριωτών:

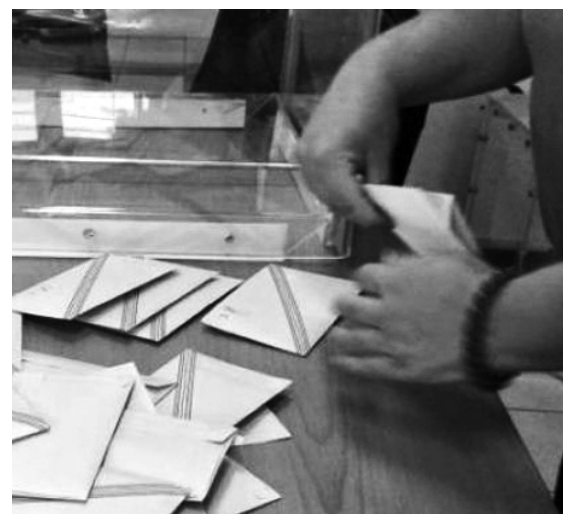
Πρόεδρος ΔΣ: Θεόδωρος Παυλάκης

Γραμματέας: Ιωάννα Πριφτάκη

Ταμίας: Ιωάννης Αρκούδης

Μέλη: α) Αντώνιος Πουλάκης, β) Παναγιώτης Ξαστερούλης,

γ) Ιωάννης Αντ. Πουλάκης, δ) Αντώνιος Πουλάκης, ε) Κώστας Δρίβας

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

• Στις 04/01/2019 γεννήθηκε στην Αθήνα ο γιος του Αντώνιου Μιχαήλ Δούνια και της συζύγου του, Ζοζέτας Μετζιδιέ.

• Στις 09/04/2019 γεννήθηκε στην Αθήνα η κόρη του Σωτήριου Πριφτάκη του Γεωργίου και της συζύγου του. Ευχόμαστε στους ευτυχείς γονείς να τους ζήσει!!!

ΘΑΝΑΤΟΙ

• Στις 14/12/ 2018 απεβίωσε στον

Άγιο Δημήτριο Ζάρακος σε ηλικία 88 ετών ο Γεώργιος Μπατσάκης του Θεοδώρου, σύζυγος της Μαρίκας, το γένος Γ. Μπατσάκη, θυγατέρας της Ολυμπίας Βασ. Παρδάλη, που απεβίωσε στις 15/10/2018.

• Κατά τα τέλη Ιανουαρίου 2019 απεβίωσε σε ηλικία 52 ετών στο Λαμπόκαμπο ο Μιχαήλ Δούκας του Παναγιώτη, εγγονός της Σταμάτας Γεωργίου Καλκάνη, αδελφής του Νικολάου και του Κωνσταντίνου Καλκάνη.

• Αρχές Φεβρουαρίου 2019 απε-

βίωσε και ετάφη στους Μολάους σε ηλικία 84 ετών η Αγγελική, σύζυγος Παναγιώτη Παρδάλη, το γένος Τζάκα.

• Στις 20/03/2019 απεβίωσε στην Αθήνα και ετάφη στην Κρεμαστή σε ηλικία 73 ετών ο Νικόλαος Αντ. Ζώταλης, τέως Διευθυντής Εμπορίου και Ανάπτυξης της ΠΕ Λακωνίας και τέως Δημοτικός Σύμβουλος Δήμου Νιάτων.

• Στις 03/04/2019 απεβίωσε στους Μολάους και ετάφη στην Κρεμαστή σε ηλικία 90 ετών ο Παύλος Ιωάν-

νου Παυλάκης, αγροφύλακας τοποθετημένος στην κοινότητα Κρεμαστής.

Θερμά Συλλυπητήρια στους οικείους τους....

ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΕΣ ΣΤΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

• Ο Γεώργιος Ταμβάκος του Ιωάννη, κατά τις περσινές Πανελλαδικές Εξετάσεις, πέρασε στη Σχολή Βιοιατρικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής. Θερμά Συγχαρητήρια και Καλή Σταδιοδρομία!!!

Άρθρα και φωτογραφίες προς δημοσίευση στο επόμενο φύλλο της εφημερίδας παρακαλούνται να αποσταλούν στην ταχυδρομική διεύθυνση Νικόλαος Καλκάνης-Ηρακλείτου 78- ΤΚ 12243 Αιγάλεω ή στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις nikosfix@gmail.com μέχρι τις 25 Ιουνίου 2019.

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΝΙΚΟ ΖΩΤΑΛΗ

Στις 07 Μαρτίου έφυγε από κοντά μας ο αγαπητός μας φίλος, Νίκος Ζώταλης. Ένας ξαφνικός, πρόωρος θάνατος μας βύθισε στη θλίψη. Ξεχωριστός άνθρωπος, με μια υψηλή ευφυΐα, που την περιέβαλε με το μεγάλο πλούτο της ψυχής του.

Με άσβεστη αγάπη για το χωριό του, όταν ξενιτεύτηκε στην Αθήνα για σπουδές, άρχισε να αγωνίζεται για το καλό του τόπου και των ανθρώπων του. Ιδρυτικό μέλος του Συλλόγου Κρεμαστιωτών Αθηνών Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ και της εφημερίδας του συλλόγου ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ.

Οι καινοτόμες ιδέες του σφράγισαν πολλές

δράσεις του συλλόγου. Πάντα ενεργός, με όνειρα για μια καλύτερη ημέρα, ασχολήθηκε με τα κοινά του δήμου Νιάτων, αρθρογράφησε περιστασιακά στην εφημερίδα μας και σε άλλες τοπικές εφημερίδες.

Παρών με την οικογένειά του, τα καλοκαίρια και όχι μόνο, στην Κρεμαστή.

Ο χαμός του είναι μια μεγάλη απώλεια για την οικογένειά του, αλλά και για το χωριό που τόσο αγαπούσε και για το οποίο τόσο αγωνιζόταν.

Η γη της Κρεμαστής ας είναι το στερνό του σεντόνι, αναπαυμένος δίπλα σε φίλους και συγγενείς.

Παναγιώτα Στρατάκου-Δούνια

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Κρεμαστιωτών Αθηνών Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ ανακοινώνει ότι κατέθεσε στον τραπεζικό λογαριασμό του Μη Κερδοσκοπικού Οργανισμού Ειδικής Μέριμνας και Προστασίας Μητέρας και παιδιού Η ΚΙΒΩ-ΤΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ένα σεβαστό χρηματικό ποσό στη μνήμη του αείμνηστου συμπατριώτου Νικολάου Αντ. Ζώταλη, τέως Διευθυντή Εμπορίου και Ανάπτυξης της ΠΕ Λακωνίας, τέως Δημοτικού Συμβούλου Δήμου Νιάτων και ιδρυτικού μέλους του Συλλόγου.

Ο Πρόεδρος του ΔΣ

ΣΕ ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΙΚΟ ΤΟΝΟ - ΨΑΛΜΩΔΙΕΣ

ΣΕΙΣΜΟΙ και στην Αθήνα, φίλοι μου. Έτσι και οι Κρεμασιώτες που μένουμε στην Αθήνα ζήσαμε μαζί με όλους τους Αθηναίους αλησμόνητες νύχτες. Τραγική ήταν η εικόνα να βλέπεις παιδάκια, γέρους, εγκύους, να κατεβαίνουν αλαφιασμένοι τα σκαλιά των πολυκατοικιών.

Αλλά ας τα ξεχάσουμε αυτά, κι ας έλθουμε στα Κρεμασιώτικα, μιας και ζυγώνει η Λαμπρή κι ευτυχισμένοι όσοι θα μπορέσουν να πάνε στην Κρεμαστή.

Στο χωριό μας, λοιπόν, από παλιά είναι ριζωμένη βαθιά η Χριστιανική πίστη. Σε αντίθεση με τα χωριά του κάμπου, που εκτός του παπά και του ψάλτη είναι σπάνιο να δεις κάποιον άλλο στην εκκλησία, στην Κρεμαστή εκκλησιάζεται όλο το χωριό.

Μιας λοιπόν και η εκκλησία μας γεμίζει, η Ιερά Μητρόπολη Σπάρτης φαίνεται ότι θεώρησε καλό να μας αφήσει χωρίς παπά.

-Οι Κρεμασιώτες, θα σκέφτηκε η Μητρόπολη, δεν έχουν ανάγκη από παπά....αφού είναι ευσεβείς. Ας φροντίσουμε για τα άλλα, τα αμαρτωλά χωριά.

Αυτό βέβαια, μας κάνει περήφανους, γι' αυτό κι εγώ αισθάνομαι την επιθυμία να πω λίγα λόγια για το θρησκευτικό μου παρελθόν.

Από μικρή ηλικία, λοιπόν, είχα βάλει σκοπό να γίνω ψάλτης. Να λέω τον Απόστολο, να ψέλνω και να με κοιτάζουν οι κοπέλες κι ακόμα να λένε οι γυναίκες μετά το σχόλασμα

-Είδες κείνο το παιδί, μια φωνή καμπάνα.

Δυστυχώς, όμως, παρ' όλη τη

μακρά θητεία κοντά στον μπαρμπ' Ανάργυρο, το μόνο που πέτυχα να λέω είναι μερικά «Κύριε, ελέησον», και κείνα στον Εσπερινό.

Αλήθεια, όμως, ποιος πατριώτης δεν αγαπά και δεν θαυμάζει τον μπαρμπ' Ανάργυρο; Τι να πει κανείς για το ψάλισμά του! Όπου κι αν πήγα, πουθενά δεν ένιωσα τέτοια συγκίνηση από ανθρώπινο ήχο. Ένας πατριώτης έλεγε τις άλλες στο καφενείο «Η Λακωνία»:

-Γιορτή χωρίς τον μπαρμπα-Ανάρ-

γυρο δεν την καταλαβαίνεις!

Ιδιαίτερα τη Μεγάλη βδομάδα η φωνή του αποκτά κάτι το εξώκοσμο.

Στην αρχή, κατανυκτικός, σκορπίζει ρίγη και την Ανάσταση γίνεται γλυκύτατος γεμίζοντάς μας αγαλλίαση.

Πέρα, όμως, από το ψαλτικό του ταλέντο είναι ένας σπάνιος άνθρωπος, με λεπτό και όμορφο χιούμορ. Αξίζει να θυμηθούμε μερικά περιστατικά. Παλιότερα, όταν έβλεπε, η γυναίκα του η θεια-Λένη είχε ξεχά-

σει ένα βράδυ να κλείσει το κοτέτσι, με αποτέλεσμα τη νύχτα η αλεπού να πνίξει όλες τις κότες.

Το πρωί, λοιπόν, η θεια-Λένη φτιάχνει τα λεκόκκια και τα δίνει στον μπαρμπ' Ανάργυρο να πάει να ταΐσει τις κότες. Κατεβαίνει, λοιπόν, αυτός, στο κατώι, βλέπει την καταστροφή και ψύχραιμος βγαίνει στην αυλή και με σοβαρή φωνή:

-Ελένη, πάρε δυο κουτάλια και κατέβα στο κατώι. Γρήγορα, όμως, γιατί θα κρυώσουν τα λεκόκκια.

Μια Μεγάλη βδομάδα, λοιπόν, πάλι, ο παπα-Στέλιος είχε σηκώσει την ένταση του μεγαφώνου του ενώ το μεγάφωνο του μπαρμπ' Ανάργυρου τό είχε κλείσει, με αποτέλεσμα η φωνή του ψάλτη να μη φτάνει στην ένταση της φωνής του παπά. Σ' εμια στιγμή δεν άντεξε και φώναξε μέσα στην Εκκλησία:

-Πολύ μας το σήκωσες, παπα-Στέλιο, λαμπάδα μας τον έκαμες.

Μέσα στη γενική ιλαρότητα εξήγησε με σοβαρό ύφος:

-Τον ήχο, δηλαδή.

Ναι Ανάσταση, πάλι, τη νύχτα, δεν έβλεπε τότε, ακούγοντας τη φασαρία που έκανε ο κόσμος, φεύγοντας από τη λειτουργία, άρχισε να ψέλνει:

-Διασκορπισθήτωσαν οι εχθροί αυτού και φυγέτωσαν και πήγαν αν φάνε μαγειρίτσα.

Αυτά και Χριστός Ανέστη, αδελφοί!

**Απρίλιος 1981
(+) Νίκος Αντ. Ζώταλης**

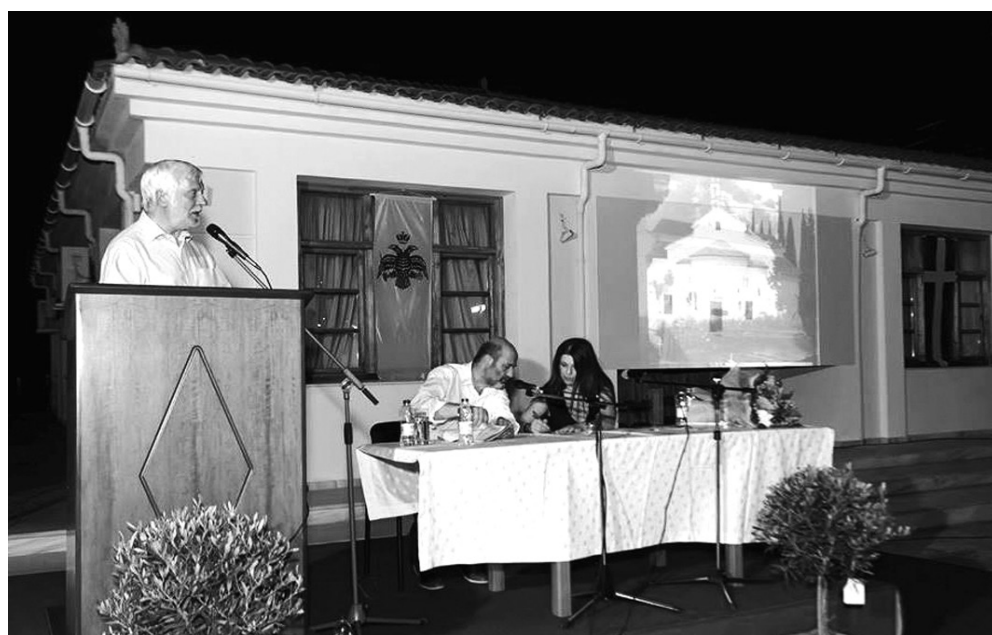
ΕΚ ΤΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΑΠΙΔΕΩΝ

Την Κυριακή 22 Ιουλίου 2018 το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο του Ενοριακού Ναού, Κοιμήσεως της Θεοτόκου Απιδέας Λακωνίας διοργάνωσε εκδήλωση στην κεντρική πλατεία του χωριού Εκ των Βυζαντινών Απιδέων για την προβολή και συντήρηση του Ενοριακού Ναού Κοιμήσεως της Θεοτόκου, ένα λειτουργικό μνημείο 1500 ετών. Η εκδήλωση συμπεριέλαβε ομιλίες, χαιρετισμούς, παρουσίαση πρόσφατης μελέτης συντήρησης και αποκατάστασης του Μνημείου με διαχρονικό φωτογραφικό υλικό καθώς και επίσημα ιστορικά στοιχεία Παλαιοχριστιανικής και Μεσοβυζαντινής Περιόδου από το Αρχείο Βυζαντινών Μνημείων Ελλάδος του έτους 1927 και μεταγενέστερα.

Η εκδήλωση ξεκίνησε με την αφήγηση του Γραμματέα του Εκκλησιαστικού συμβουλίου Απιδιάς, κ. Λαλούση Παναγιώτη, ο οποίος αναφέρθηκε διαδοχικά στην ιστορικότητα του Μνημείου, καθώς και στις ενέργειες που πραγματοποιήσε το Ενοριακό συμβούλιο, φέρνοντας το θέμα στην Βουλή των Ελλήνων, στο Υπουργείο Πολιτισμού και στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, για χρηματοδότηση του έργου από το ΕΣΠΑ – ΠΕΠ Πελοποννήσος 2014-2020, ή οποιοδήποτε άλλο χρηματοδοτικό πλαίσιο, προβάλλοντας το στα Μ.Μ.Ε. Την όλη εκδήλωση συντόνισε η κα Κυρανάκη Ιωάννα Φιλολογος, η οποία παρουσίασε και ανέπτυξε παραστατικά την υποβληθείσα σχετική μελέτη των Αρχιτεκτόνων Ασλανίδη – Πινάτση που υπεβλήθη στο Υπουργείο Πολιτισμού, για την συντήρηση κι αποκατάσταση του Μνημείου. Σχετική μνεία για ιστορικότητα του Ναού έκανε ο εφημέριος της Ενορίας της Απιδιάς, π. Ευγένιος Γραεφφύ, καθώς και η διεθνώς βραβευμένη καθηγήτρια του ΕΜΠ, των Πανεπιστημίων του Princeton, της Βενετίας, της Ρώμης της Αμβέρσας, του ΑΠΘ, κ.α. και επιστημονικά υπεύθυνη του έργου,

«Το Ιερό Κουβούκλιο του Παναγίου Τάφου στα Ιεροσόλυμα», κ. Αντωνία Μοροπούλου.

Φωτογραφικό υλικό με εκτενή αναφορά και τεκμηριωμένα στοιχεία που παρουσιάστηκαν στην εκδήλωση ήταν: α) η βιβλιογραφία του Νίκου ΒΕΗ (ο Ελκόμενος Χριστός της Μονεμβασίας, τόμος Α του 1932) αναφέρει ότι, όταν ο Αυτοκράτορας Ανδρόνικος Β΄ Κομνηνός – Παλαιολόγος ανήγειρε το ναό του Ελκόμενου Χριστού στη Μονεμβασία, η σύζυγος του έφτιαξε την θολοσκεπή στέγη του μέχρι τότε ξυλόστεγου ναού της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, που βρίσκονταν στην Απιδιά. β) απόσπασμα από τον 5ο τόμο του κέντρου βυζαντινών ερευνών της βιβλιογραφίας της κας. Αβραμέα Άννας στο Σύνταγμα Βυζαντινών Θησαυρών του Υπουργείου Πολιτισμού, με τον κωδικό ΘΗΣΑΥΡΟΣ 31, τα οκτώ (8) χρυσά νομίσματα τα οποία κατατέθηκαν στο Νομισματικό Μουσείο Αθηνών και είχαν ανευρεθεί στην Απιδιά και αναφέρονται ως εξής: Ιουστίνος Β: 6 σόλιδος 565 έως 574 μ.Χ. Τιβέριος Β: 1 σόλιδος 578 έως 582 μ.Χ. Μαυρίκιος :1 σόλιδος 582 έως 602 μ.Χ. με χρόνο απόκρυψης τέλη έκτου αρχές έβδομου αιώνα. γ) η δημοσίευση της βιβλιογραφίας του Αναστάσιου Ορλάνδου, του σπουδαιότερου ερευνητή της Ελληνικής αρχιτεκτονικής και έναν από τους θεμελιωτές επιστήμης της βυζαντινής τέχνης στην Ελλάδα, (Ελληνική Επιτροπή Βυζαντινών Σπουδών 1927, εκ των Βυζαντινών Απιδέων, Αρχείο Βυζαντινών Μνημείων Ελλάδος Α΄ 1935) δ) η Υπουργική απόφαση 15 904 του 1962 που κηρύσσει το ναό ιστορικό διατηρητέο Μνημείο ε) η αναφορά στην διδακτορική διατριβή του κυρίου Χάιερ, Βυζαντινή Λακωνία, που πραγματοποιήσε το Πανεπιστήμιο Ανθρωπιστικών Επιστημών, του Στρασβούργου το έτος 1982, και στ) οι αναγραφόμενες μελέτες για το μαρμάρινο τέμπλο, το ανάγλυφο επιστύλιο του 13ου αιώνα, τη σαρκοφάγο, τους τοίχους, τους θό-

(Σκηνές από την εκδήλωση, Αρχείο Ιωάννας Κυρανάκη)

λους, τα τόξα, τους κίονες, τα κιονόκρανα και για άλλα σημαντικά ευρήματα, απέδειξαν ότι ο Ναός έχει μια διαρκή παρουσία, 1.500 ετών.

Η εκδήλωση έκλεισε με την απότιση τιμών προς την κα Μοροπούλου εκ μέρους του Δήμου Ευρώτα για την

παγκόσμια προσφορά της στον Πολιτισμό και με τη δέσμευση του Περιφερειάρχη Πελοποννήσου κ. Τατούλη για ένταξη, συντήρησης κι αποκατάστασης του Ι. Ναού στο ΕΣΠΑ – ΠΕΠ Πελοποννήσος 2014-2020, με το ποσό της τάξεως του ενός εκατομμυρίου τριάντα

ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ ΣΤΗ ΘΥΜΗΣΗ ΜΙΑΣ ΚΥΡΑΣ ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΙΣΣΑΣ

ΑΝΑΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΦΥΛΛΟ 3 ΤΩΝ ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΙΚΩΝ ΝΕΩΝ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ στο χωριό. Το αποσπερνό αγιάζι ανεμίζει τα φύλλα, που 'χουν ξεμείνει στα μισόγυμνα κλαδιά και αυτά, κυματίζοντας για λίγο στον αέρα, πέφτουν ανάλαφρα, ραίνοντας το χώμα και θρηνώντας το χαμό ενός ακόμα καλοκαιριού.

Τ'αχνάρια της πολύβουης μέρας, που πέρασε, φαίνονται θολά και ξεμακρά στα δρομάκια, στα καλντερίμια, στη βρύση, στις πεζούλες, στους φράχτες, που ερημώνονται σιγά-σιγά απ' τους χωριανούς. Αυτή την ώρα μαζεύονται πια στα σπίτια, για να συνεχίσουν τη ζωή τους γύρω απ' το σοφρά και κάτω απ' το φως του λυχναριού και της λάμπας. Απολαυή τους για τον αγώνα και της σημερινής ημέρας, τα λάχανα, το τυρί και το καρβέλι, κομμένο σε φλέτζες, με τη σιγουριά της δίκαιης μοιρασιάς από το χέρι της μάνας.

Στο σπίτι, στη μέση του χωριού, εκεί στη γωνιά κοντά στην παρεοσιά, ο γιος και η θυγατέρα που απόμειναν εδώ, τα'αγγόνια και δυο-τρεις συγχωριανοί στέκονται κοντά στη

γερόντισσα που ληθαργεί ξέπνοα.

Μεσ' απ' τα φλόκια της βελέτζας, που τη σκεπάζει, ανασυρμένη η μορφή της προβάλλει λιτή, ασκητική. Το φως του λυχναριού που σιγοκαίει, της δίνει ένα θάμπος άυλο, υπέρκοσμο.

Τα χαρακτηριστικά της ξέθωρα και χαραγμένα απ' το μόχθο, τα λιοβόρια και τα ογδόντα χρόνια του αγώνα της στη γη. Και τώρα, με μια εγκαρτέρηση μοναδική, που μόνο ένα τόσο τυραγνισμένο κορμί μπορεί να χάρισει στον αφέντη του, περιμένει το μεγάλο ταξίδι, που θα της προσφέρει τη λύτρωση απ' τα πάθια και τους καημούς τούτης της γης.

Μπρος της στο σύθαμπο βλέπεις σαν τ' όνειρο του Ιακώβ, μια σκάλα να ξεπροβέλει απ' τη γη μέχρι τον ουρανό, τη σκάλα της δικής της ζωής. Στη μνήμη της ξαναυφαίνονται όσα πέρασε, αιστάνθηκε και στοχάστηκε από τότε, που κορίτσι διάβαινε στις στράτες, στο χωριό, μέχρι τούτα 'δω τα στερνά της. Θυμάται από πόσο μικρή, τούτο 'δω το κορμί της, αμάθητο ακόμα, δέθηκε με τη γη και την

πέτρα αυτού του τόπου και ζυμώθηκε με το ιδρώ και το χώμα. Κι ύστερα, όμως, σα μεγάλωσε, μάνα πια, με τον άνθρωπο που η μοίρα κι ο πατέρας της της έταξαν να ζήσουν μαζί, πάσκιζε ν' αναστήσει τα παιδιά της, δουλεύοντας σκληρά στο καμάτι, στο βοτάνισμα, στο θέρος, ηρωίδα τη κάθε μέρα.

Ωσπου, μια μέρα, η τύχη ή η ανάγκη κι η στέρηση συνεργάστηκαν στο ξενιτεμό των μεγαλύτερων παιδιών της. Κι αυτή ξέμεινε πίσω, αλαφραίνοντας την πίκρα του χωρισμού με την ελπίδα για ένα γράμμα και τη προσδοκία για μια επιστροφή. Τη δικαίωση στη ζωή της και στον αγώνα της σ' αυτό τον τόπο βρήκε στα παιδιά που της απόμειναν εδώ.

Γεύτηκε μαζί τους την απλοϊκή ζωή του χωριού μ' όλες της τις χαρές της και τις έγνοιες της, μέσα από τον κύκλο της καθημερινότητας.

Μέσα σ' αυτό το ταπεινό σπίτι, πορεύτηκε όλη της τη ζωή με τα' άλλα της απιδιά Για ογδόντα χρόνια συνέχεια είδε τον ήλιο ν' ανατέλλει απ' το αντι-

παγκόσμια προσφορά της στον Πολιτισμό και με τη δέσμευση του Περιφερειάρχη Πελοποννήσου κ. Τατούλη για ένταξη, συντήρησης κι αποκατάστασης του Ι. Ναού στο ΕΣΠΑ – ΠΕΠ Πελοποννήσος 2014-2020, με το ποσό της τάξεως του ενός εκατομμυρίου τριάντα

κρυνό βουνό και πάλι να κρύβεται. Μέσα σ' αυτό το σπίτι μεγάλωσαν τα'αγγόνια της, παρακλάδια κι αυτά της σάρκας της και της ψυχής της. Σε κάθε γωνιά κρύβεται ακόμα ένα γέλιο τους, μια φωνούλα, κάποιο κλάμα.

Είδε τα γεννήματα, κόποι βλοφημένοι, απ' τον ιδρώ της γης και τον δικό της, να πλημμυρίζουν τα κασόνια και να σκορπούν σ' ολάκερο το σπίτι το μήνυμα της ευλογίας, της αφθονίας, της ζωής.

Το χρέος της σ' αυτό τον κόσμο το τέλεψε σ' ακέрайο. Και το απόσταγμα, απ' όσο μπόρεσε να γνωρίσει τον κόσμο και τους ανθρώπους, σ' αυτό τον κλειστό περίγυρο του χωριού, το 'δωσε κι αυτό προικιό σε παιδιά κι αγγόνια, να το, 'χουν για αλφάδι στην κάθε τους περπατησιά και πράξη. Το δίκιο, το ηθικό, το πρεπούμενο. Και τώρα στο τελευταίο σκαλοπάτι, αποσταμένη στρατοκόπος μιας ολάκερης ζωής, θα 'θελε να φύγει απ' αυτό τον κόσμο, συντροφεμένη απ' όλα της τα παιδιά, κοντά της μαζεμένα, δίνοντάς τους την ευχή της.

πέντε χιλιάδων ευρώ (1.035.000,00€).

Στην εκδήλωση παρέστησαν: ο Αι-δεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος πατέρας Βασίλειος Καπερώνης εκπρόσωπος του Παναγιωτάτου Μητροπολίτη μας κ.κ. Ευστάθιου, σεβαστοί πατέρες της Εκκλησίας, ο κύριος Κουρουμπλής Υπουργός Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, ο Δήμαρχος Ευρώτα κ.Βέρδος, ο Περιφερειάρχης της Περιφέρειας Πελοποννήσου κ.Τατούλης, ο κ. Δαβάκης Βουλευτής του Νομού Λακωνίας, η κα Αδαμαντία Τζανετέα Αντιπεριφερειάρχης της Περιφερειακής Ενότητας Λακωνίας, η κα Μοροπούλου Αναπληρώτρια Πρύτανης του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, Πρόεδρος της αντιπροσωπείας του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος και Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης Πολυτεχνείων και Πολυτεχνικών Σχολών, η κα. Μπελεγρή, ο κ.Μπουκουβάλας, ο κ. Καρράς, Περιφερειακοί Σύμβουλοι της Περιφερειακής Ενότητας Λακωνίας, ο κ. Δήμας Πρόεδρος της Τ.Κ. Απιδέας, Δημοτικοί Σύμβουλοι του Δήμου Ευρώτα, ο κ.Λυμπέρης Διοικητής του Α.Τ. Ευρώτα, ο κ.Λεοτσάκος Δικηγόρος και μέλος του Δ.Σ. της Ένωσης Τυφλών Ελλάδος, ο κ. Θωμόπουλος πρόεδρος του Συλλόγου των Απανταχού Απιδιωτών η Παλαιά Κώμη, η κ. Κουτσουμπού Πρόεδρος του Συλλόγου Γυναικών Απιδέας, εκπρόσωποι των Μ.Μ.Ε. και ανταποκριτές του έντυπου και ηλεκτρονικού τύπου.

Επιστολές έστειλαν ο Βουλευτής Λακωνίας κ. Σταύρος Αραχωβίτης και ο Γενικός Γραμματέας Συντονισμού Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη κ. Τζανέτος Φιλιππάκος λόγω ανειλημμένων υποχρεώσεων.

Η εκδήλωση έκλεισε τιμώντας την κα Μοροπούλου ο Δήμος Ευρώτα και η Ενορία ενός Απιδιάς για την παγκόσμια προσφορά ενός στον Πολιτισμό και με τη δέσμευση του Περιφερειάρχη Πελοποννήσου κ. Τατούλη για ένταξη συντήρησης κι αποκατάστασης του Ι. Ναού στο ΕΣΠΑ – ΠΕΠ Πελοπόννησος 2014-2020, με το ποσό ενός τάξεως του ενός εκατομμυρίου τριάντα πέντε χιλιάδων ευρώ (1.035.000,00€).

Ιωάννα Κυρανάκη

Έτσι, κι όχι θωρώντας τις χάρτινες κρεμασμένες φωτογραφίες, απ' όπου ξεπροβέλνουν οι μορφές των ξενηθέντων, άφθαρτες κι αναλλοίωτες στο ινάτι του χρόνου, που τόσο γρήγορα πέρασε. Μεσ στο τρέμουλο του λυχναριού και της φωνής της, μισανοίγοντας τα μάτια, δίνει την ευχή της στα παιδιά που τη συντρόφεψαν μέχρι τώρα και γέρνει στο προσκέφαλο.

Ένα δάκρυ κρυφού καημού κυλάει, ξεφραγμένο απ' την κόχη των ματιών που σφάληξαν για πάντα... Φθινόπωρο στο χωριό. Το αποσπερνό αγιάζι ανεμίζει τα φύλλα που 'χουν ξεμείνει στα μισόγυμνα κλαδιά κι αυτά, κυματίζοντας για λίγο στον αέρα, πέφτουν ανάλαφρα, ραίνοντας το χώμα και θρηνηώντας το χαμό μιας ακόμα παιδεμένης μάνας, αγωνίστριας.

Αικατερίνη Χαραμή
Ας είναι τα γραφόμενα
μια δέηση
στην ανάμνησή της

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

● **ΣΤΙΣ 14 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2019** απεβίωσε στην Αθήνα ο φιλόλογος και ιστορικός συγγραφέας Σαράντος Καργάκος σε ηλικία 82 ετών. Ο Σαράντος Καργάκος γεννήθηκε στο Γύθειο το 1937, καταγόμενος από τα Λουκάδικα. Η οικογένεια του εγκαταστάθηκε κατά την περίοδο του Εμφύλιου Πολέμου στο Αιγάλεω. Μετά την αποφοίτησή του από το Γυμνάσιο Αιγάλεω, σπούδασε Κλασική Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Εργάστηκε ως φιλόλογος σε μεγάλα φροντιστήρια των Αθηνών, σε ορισμένα υπήρξε ιδρυτικό στέλεχος. Πέραν της διδασκαλίας, ο Σαράντος Καργάκος ασχολήθηκε πολύ με τη μελέτη της Ιστορίας, συγγράφοντας εξαιρετικά

πρωτότυπες μελέτες. Πέρα από τα κορυφαία έργα του, το τρίτομο «Ιστορία των Αρχαίων Αθηνών» και το δίτομο «Ιστορία της Αρχαίας Σπάρτης», ξεχωρίζουν οι μελέτες του «Αλαλία» και «Αλεξία», με τις οποίες θέλησε να κρούσει τον κώδωνα του κινδύνου για την ελληνική γλώσσα από τη λεξιπενία, τη χρήση λατινικού αλφαβήτου και τη μη χρήση τόνων. Με τις μονογραφίες του για το Ζαχαριά τον Μπαρμπιτσιώτη και την ΙΜ Αγίων Αναργύρων Σημαντήρος Πάρωνος, έριξε φως σε σελίδες της τοπικής μας ιστορίας. Συνολικά, συνέγραψε 75 βιβλία. Ο Σαράντος Καργάκος διακρινόταν για το θάρρος της γνώμης του και τον έντονο πατριωτισμό του.

● **ΣΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ** απεβίωσε στους Μολάους η συνταξιούχος φαρμακοποιός Δανάη, χήρα Ιωάννη Μοσχολάκου, το γένος Ιωάννου Κουνουπιτών σε ηλικία 89 ετών. Η Δανάη υπήρξε εντόνως δραστήρια ως πρόεδρος του ΔΣ του Συλλόγου Κυριών και Δεσποινίδων Μολάων. Ο

Σύλλογος Κυριών Μολάων κατά τη διάρκεια της θητείας της σχημάτισε Ταμείο Υποτροφιών, με τα έσοδα του οποίου επιχορηγούσε δύο μαθητές του Γυμνασίου Μολάων κατ' έτος. Στα πλαίσια της πολιτιστικής δράσης του Συλλόγου ξεχωρίζουν οι πρωτοπόρες πολιτιστικές εκδη-

λώσεις, ιδιαίτερα η εκδήλωση προς τιμήν του Θεόδωρου Καλλιφατίδη. Επ' ευκαιρία της εκδήλωσης ο πιο πολυδιαβασμένος συγγραφέας στη Ζουηδαί ενσπείκεφθηκε μετά από δεκαετίες τη γενέτειρά του και συνέσφιξε τους δεσμούς του με τους παλιούς του συμμαθητές.

● **ΤΟ ΚΟΙΝΩΦΕΛΕΣ** Ίδρυμα «Σταύρος Νιάρχος» αποδέχθηκε την πρόταση αναβίωσης της Βαμβακούς. Πέντε νέοι, καταγόμενοι από τη Βαμβακού, οι Χάρης Βασιλάκος, Ανάργυρος Βερδήλος, Ελένη Μάμη, Τάσος Μάρκος και Παναγιώτης Σουλμιώτης, απεφάσισαν την επανεγκατάστασή τους στο χωριό των προγόνων τους, την στιγμή που ήταν έτοιμο να σβήσει. Στη γραφική Βαμβακού κατοικούσαν δύο μόνο ηλικιωμένοι, οι λοιποί κάτοικοι είχαν εγκατασταθεί σε άλλα χωριά και πόλεις. Οι πέντε φίλοι συνέστησαν την Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση "Vamvakou Revival" (Η Αναβίωση της Βαμβακούς) και ανεκοίνωσαν στο ίδρυμα την απόφασή τους να εγκατασταθούν ξανά στη Βαμβακού, γενέτειρα του εφοπλιστή Σταύρου Νιάρχου, ζητώντας την ενίσχυσή τους από το Ίδρυμα, ιδίως για την αναστήλωση των σπιτιών τους, της εκκλησίας και άλλων κτηρίων, καθώς και την πραγματοποίηση επενδύσεων στο χωριό από το Ίδρυμα. Το Ίδρυμα απήντησε θετικά, ανακοινώνοντας παράλληλα την πρόθεσή του να ενισχύσει και άλλους νέους Βαμβακίτες που επιθυμούν την εγκατάστασή τους στο χωριό, ήδη στους πρώτους 5 πρώτους έχουν προστεθεί ακόμη 2. Η ομάδα της Αναβίωσης της Βαμβακούς εργάζεται συστηματικά για τον σχεδιασμό και την υλοποίη-

ση πενταετούς πλάνου, με σκοπό τη βιώσιμη ανάπτυξη του χωριού και την επιστροφή μόνιμων κατοίκων. Βασικό όχημα θα αποτελέσει η δημιουργία θέσεων εργασίας και η εξασφάλιση σύγχρονων συνθηκών διαβίωσης, ενώ ο απώτερος στόχος είναι, σε μερικά χρόνια στην Βαμβακού να ζουν νέοι, οικογένειες και παιδιά, ώστε να ανοίξει και πάλι το σχολείο του χωριού, το οποίο σταμάτησε τη λειτουργία του το 2008.

Ήδη, τα πρώτα βήματα για την Αναβίωση της Βαμβακούς βρίσκονται σε στάδιο υλοποίησης, αξιοποιώντας τον φυσικό πλούτο του βουνού του Πάρωννα. Το καλοκαίρι που μας έρχεται, η ομάδα ετοιμάζεται να υποδεχθεί τους πρώτους επισκέπτες στο χωριό, οργανώνοντας υπαίθριες δραστηριότητες, όπως πεζοπορία σε μονοπάτια, ποδηλασία, ξενανγήσεις, και δωρεάν δράσεις δημιουργικής απασχόλησης για παιδιά, προσφέροντας στους επισκέπτες, νέους ή μνημόνους, μια ολοκληρωμένη εμπειρία άθλησης και αναψυχής. Παράλληλα, πραγματοποιούνται ήδη οι απαραίτητες μελέτες για τη λειτουργία εστιατορίου-καφέ και παραδοσιακού ξενώνα, που θα πλαισιώσουν την ανάδειξη του χωριού ως ενός νέου προορισμού.

Αρχίζει μια νέα εποχή για την ιστορική Βαμβακού.

● **ΣΧΕΔΙΑΖΕΤΑΙ** στη Σπάρτη η δημιουργία Μουσείου Ρωμαϊκών Ψηφιδωτών, το οποίο θα στεγάσει το Ψηφιδωτό της Αρπαγής της Ευρώπης, καθώς και άλλα έξι ψηφιδωτά, τα οποία έχουν εντοπιστεί σε οικόπεδο επί της οδού Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, στον ίδιο χώρο με το διάσημο ψηφιδωτό της αρπαγής της Ευρώπης. Ήδη δραστηριοποιείται για την υλοποίησή του έργου Μη Κυβερνητική Οργάνωση με επικεφαλής τον τέως υπουργό, Ιωάννη Βαρβιτσιώτη ενώ για τη χρηματοδότησή του έργου έχει απαντήσει θετικά το ΚΙ «Σταύρος Νιάρχος».

● **ΤΟ ΤΕΝΝΙΣ** ή, πιο σωστά, η αντισφαίριση, δεν συγκαταλέγεται στα πιο δημοφιλή αθλήματα στην Ελλάδα. Παρ' όλ' αυτά, από τον Αύγουστο 2018 έως τον Ιανουάριο 2019, όλοι οι Έλληνες νιώθαμε υπερήφανοι για τις παγκόσμιες διακρίσεις που απέσπασαν δύο Έλληνες αντισφαιριστές, η Μαρία Σάκκαρη και ο Στέφανος Τσιτσιπάς. Και οι δύο συγκαταλέγονται στους καλύτερους τεννίστες του κόσμου, στη 12η ο Στέφανος Τσιτσιπάς και στην 37η η Μαρία Σάκκαρη. Η Μαρία Σάκκαρη κατάνετα από τα κοντινά Νιάτα. Ευχόμαστε Εις Ανώτερα!

● **ΣΤΙΣ ΑΡΧΕΣ** Φεβρουαρίου 2019,

ανακοινώθηκε από τον τηλεοπτικό δίαυλο OPEN η νίκη της Μαργαρίτας Πριφτάκη στον τηλεοπτικό διαγωνισμό σχεδίου μόδας PROJECT RUNWAY GREECE. Η Μαργαρίτα Πριφτάκη κατάνετα από την Κρεμαστή, καθώς είναι εγγονή της Χρυσούλας Δούκα, το γένος Αναστασίου Πριφτάκη, αδελφή του τραγουδιστή Κωνσταντίνου Πριφτάκη, με τον οποίο και έχουν ιδρύσει τον οίκο μόδας EMCI. Το έπαθλο ήταν ένα σεβαστό χρηματικό ποσό, μια επαγγελματική μηχανή ραψίματος SINGER, η σύναψη σύμβασης εργασίας της νικήτριας με το γνωστό οίκο μόδας HELMI και η δημοσίευση μιας δημιουργίας της στο περιοδικό Madame Figaro. Συγχαρητήρια και Εις Ανώτερα!!!

● **ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ** βρίσκεται η Κτηματογράφηση του μη έτι κτηματογραφηθέντος τμήματος του Νομού Λακωνίας, μεταξύ των οποίων και το χωριό μας. Η υποβολή των δηλώσεων κτηματογράφησης των κατοίκων εσωτερικού θα ολοκληρωθεί στις 24/05/2019 και των κατοίκων εξωτερικού στις 08/07/2019, πλην παρατάσεων. Μετά τις ανωτέρω ημερομηνίες, επιτρέπεται η υποβολή εκπρόθεσμων δηλώσεων κτηματογράφησης με επιβολή προστίμου ύψους 100 ευρώ.

● **ΣΤΙΣ 26/05** πρόκειται να πραγματοποιηθούν οι Ευρωεκλογές. Την ίδια ημέρα, θα διεξαχθούν οι εκλογές για την ανάδειξη των οργάνων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και στις 02/06 ο β' γύρος όπου απαιτείται. Αν και πολλοί συνδημότες έχουν ανακοινώσει υποψηφιότητα για τη θέση του δημάρχου, τα ψηφοδέλτια των δημοτικών συνδυασμών δεν έχουν συμπληρωθεί, ωσαύτως, η εφημερίδα δεν μπορεί να ανακοινώσει τα ονόματα των υποψηφίων προέδρων της Κοινότητας Κρεμαστής. Λόγω της μεταρρύθμισης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με το ν. 4555/2018 (ΚΛΕΙ-ΣΘΕΝΗΣ), ο πρόεδρος της Κοινότητας έχει σημαντικές αρμοδιότητες, ακόμη και διαχειριστικές. Ακόμη πιο σημαντικές είναι οι αρμοδιότητες των προέδρων των κοινοτήτων και των κοινοτικών συμβουλίων σε κοινότητες με πληθυσμό άνω των 300 κατοίκων. Ο πληθυσμός της Κρεμαστής κατά την απογραφή του 2011 είναι σημαντικά κατώτερος (180 κάτοικοι). Το 2021 πρόκειται να διεξαχθεί νέα απογραφή. Ο υπογράφων θεωρεί ότι πρέπει να αρχίσουμε την προετοιμασία για την αύξηση του πληθυσμού μας την ημέρα της απογραφής.

Ν. Καλκάνης

Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ ΣΤΗΝ ΚΡΕΜΑΣΤΗ

Η γιορτή των Τριών Ιεραρχών αποτελεί μια εξαιρετικά συμβολική ημέρα. Τιμώνται οι Τρεις Ιεράρχες, ο Μέγας Βασίλειος, ο Γρηγόριος ο Θεολόγος και ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος, ως προστάτες της παιδείας, των εκπαιδευτικών και των μαθητών. Δεν πρόκειται για αργία, αλλά για σχολική εορτή. Οι μαθητές οδηγούνται από τους δασκάλους στους Ιερούς Ναούς, παρακολουθούν τη Θεία Λειτουργία και στη συνέχεια, επιστρέφουν στο σχολείο, όπου ο Διευθυντής, κάποιος δάσκαλος ή και ο εφημέριος εκφωνεί ομιλία με θέμα τους εορταζόμενους αγίους.

Φέτος, το Δημοτικό Σχολείο Αγίου Δημητρίου-Νιάτων εόρτασε τη γιορτή των Τριών Ιεραρχών στην Κρεμαστή. Στο Ναό της Παναγίας, μαθητές από τα τέσσερα χωριά του τέως Δήμου Νιάτων συμμετείχαν στη Θεία Λειτουργία που ετέλεσε ο π. Δημήτριος. Ύστερα από 30 χρόνια, η εκκλησία της Κρεμαστής γέμισε από μικρούς μαθητές. Με αυτόν τον τρόπο, οι υπηρετούντες δάσκαλοι και οι μαθητές θέλησαν να τιμήσουν το μικρό γιο του Κώστα και της Ευγενίας Παυλάκη, το Γιωργάκη, ο οποίος φοιτεί στην Στ' Δημοτικού. Αυτό σημαίνει ότι πρόκειται για τον τελευταίο μαθητή του σχολείου με την Κρεμαστή ως μόνιμη κατοικία.

Η Αγγελική, ο Θανάσης και ο Γιωργάκης αποτελούν τους τελευταίους μαθητές του χωριού μας. Η οικογένεια του Κώστα και της Ευγενίας Παυλάκη φαίνεται ότι είναι η τελευταία που επέλεξε να μεγαλώσει τα παιδιά της ως μόνιμους κατοίκους του χωριού. Οι δυσκολίες είναι σημαντικές. Μόνο ότι πρέπει τα παιδιά να σηκώνονται πριν από τις 06.00 πμ για να βρίσκονται στην ώρα τους στο Σχολείο, ακόμη και υπό ακραίες καιρικές συνθήκες, ειδικά φέτος με τη βαρυχειμνιά!!!

Η Συντακτική Επιτροπή παραθέτει την Ομιλία που εκφώνησε ο Διευθυντής του Δημοτικού Σχολείου, κ. Θάνος Παπαδημητρίου, τον οποίο και ευχαριστεί για την έξοχη ιδέα του να τιμήσει με αυτόν τον τρόπο το Γεώργιο Παυλάκη και στο πρόσωπό του όλους τους Κρεμασιώτες, όπως επίσης και τους γονείς των μαθητών που άνευ δισταγμών επέτρεψαν στα παιδιά τους να συμμετάσχουν στον εορτασμό των Τριών Ιεραρχών στην ορεινή Κρεμαστή. Ευχόμαστε, τέλος, στο Γιωργάκη, στο Θανάση και στην Αγγελική, Καλή Πρόοδο, Καλή Σταδιοδρομία, Προκοπή και Ευλογία στη Ζωή τους!

Κρεμαστή, 30/01/2019

Βρισκόμαστε εδώ σήμερα για να τιμήσουμε το Γιώργο Παυλάκη. Τον τελευταίο μαθητή που εκπροσωπεί το χωριό της Κρεμαστής στο σχολείο μας.

Είναι πραγματική τιμή για έναν εκπαιδευτικό να έχει ένα τέτοιο παιδί στην τάξη του. Ο «Τζίτζι Μπουφόν», όπως τον αποκαλούσε ο κ. Νίκος, ο «πρόεδρος της Κρεμαστής» και «Ελ Γκρέκο», όπως τον αποκαλούσα εγώ,

(Φωτογραφίες από τον εορτασμό, Αρχείο Αγγελικής Παυλάκη)

μπορεί να μην είχε τους συμμαθητές του εδώ, όμως, ποτέ δεν ένιωσα μόνος, γιατί ήξερε ότι είναι στις καρδιές όλων μας και τον συντροφεύαμε. Εξάλλου, όποιος συνοδεύεται από ευγενικές σκέψεις δεν θα είναι ποτέ μόνος του.

Γιώργαρε, σίγουρα έλαβες γνώση και μόρφωση από εμάς, όμως, πιστεύω ότι εγώ και οι συμμαθητές σου αποκομίσαμε πολλά από εσένα!

Μας δίδαξες ΚΑΛΟΣΥΝΗ, που είναι η αρετή των δυνατών ανθρώπων. Για σένα, καλοσύνη

δεν είναι απλά μια πράξη, αλλά τρόπος ζωής. Είναι μια γλώσσα που μπορούν οι τυφλοί να δουν και οι κουφοί να την ακούσουν.

Μας δίδαξες ΣΕΒΑΣΜΟ, ο οποίος ανήκει σε εσένα που τον κερδίζεις με την ταπεινότητά σου.

Μας έμαθες για την ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΑ, που είναι σπάνιο για την εποχή μας, αλλά πανάκριβο δώρο.

Μας έμαθες για τη ΜΕΓΑΛΟΨΥΧΙΑ. Δεν ζητούσες ποτέ χάρες, αλλά ήσουν πάντα έτοιμος να κάνεις το καλό στους άλλους.

Μας δίδαξες ΨΥΧΙΚΗ ΟΜΟΡ-

ΦΙΑ κι αυτό σε κάνει πλούσιο, γιατί έχεις φυτέψει στην ψυχή σου όλες τις αρετές της Χριστιανοσύνης.... Αγάπη, Τιμιότητα, Καλοσύνη! Αξίες άφθαρτες και αναλλοίωτες!

Η ψυχή σου ποτέ δεν θα γεράσει, γιατί την κρατάς πάντα καθαρή. Έτσι, πάντα θα ονειρεύεσαι και θα ταξιδεύεις σαν μικρό παιδί. Και τα πιο όμορφα ταξίδια ξεκινούν από το μυαλό... με τα ναύλα πληρωμένα από την παιδική σου ψυχή!

Υπάρχουν άνθρωποι, οι οποίοι γύρισαν όλον τον κόσμο, γυρεύ-

οντας την ομορφιά και τη γαλήνη της ψυχής. Εσύ, όμως, τὰ κουβαλᾷς μέσα σου. Είσαι από τους ανθρώπους που φοράνε την ψυχή τους στο πρόσωπό τους. Γιώργο, σου αρέσει να ζωγραφίζεις. Εσύ έχεις τα πινέλα, εσύ έχεις και τα χρώματα. Ζεις μέσα στον παράδεισο, γιατί εσύ ο ίδιος τον έχεις ζωγραφισμένο μέσα στην ψυχή σου!

Μας δίδαξες ΑΝΘΡΩΠΙΑ, η οποία είναι το ονοματεπώνυμό σου. Γελάς δυνατά, βοηθάς σιωπηλά και αγαπάς αθόρυβα. Ανήκεις στους ξεχωριστούς ανθρώπους. Απλός και χαμογελαστός. Ανήκεις σε αυτούς που είναι ευγενικοί με τη ζωή και δεν σηκώνουν τον τόνο της φωνής τους να επιβληθούν. Σε αυτούς που σε δέχονται όπως είσαι, χωρίς να θέλουν να σε αλλάξουν ή να σου αποδείξουν κάτι. Σε αυτούς που προσπαθούν να σε καταλάβουν, χωρίς να σε κρίνουν!

Σε αυτούς ανήκεις! Στους ξεχωριστούς και σπάνιους. Οι όμορφοι άνθρωποι, όπως εσύ, θα είναι πάντα όμορφοι. Ακόμα κι όταν τα χρόνια περάσουν, ακόμα κι όταν κάνεις ρυτίδες... η ομορφιά θα βρίσκεται πάντα μέσα σου και δεν θα παλιώσει ποτέ, γιατί οι όμορφοι άνθρωποι δεν παύουν ποτέ να λάμπουν! Να είσαι πάντα το φως για τους άλλους και η εξαίρεση από τον κανόνα! Μόνο οι εξαιρέσεις τραβάνε τον κόσμο βήμα, βήμα, μπροστά!

Γιώργο, ποτέ μη χάσεις το αυθεντικό χαμόγελό σου! Κι όταν θα ανέβεις για τα καλά στο Τρένο της Ζωής, το οποίο πάει μόνο μπροστά και είναι γρήγορο... πολύ γρήγορο, και τα χρόνια θα περνούν γρήγορα... κι αφού δεν θα μπορείς πια να γυρίσεις το τρένο πίσω... τότε, είμαι σίγουρος, θα διαλέξεις μία θέση δίπλα στο παράθυρο... και θα απολαύσεις το ταξίδι της Ζωής!

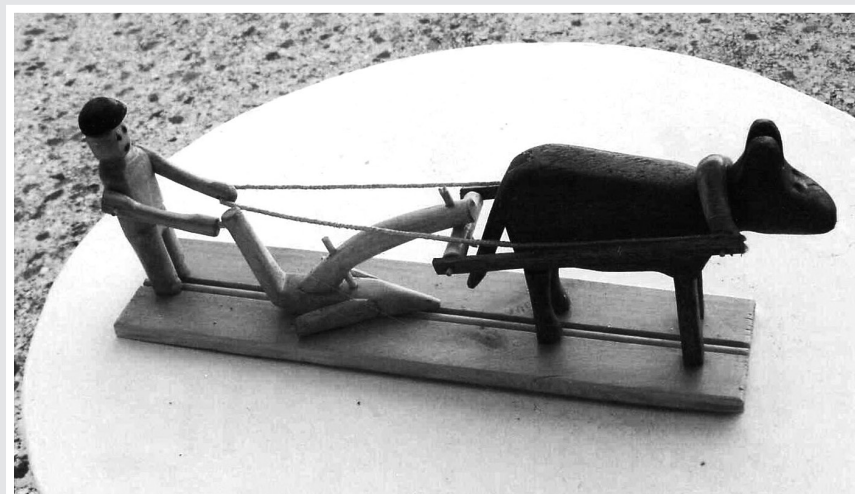
Τελειώνοντας, θέλω να γνωρίζεις ότι δεν ήμουν δάσκαλός σου. Ήμουν μόνο ένας Συνοδοιπόρος που πέρασε από το δρόμο της Ζωής σου. Μου ζήτησες να σου υποδείξω το Δρόμο και εγώ σου έδειξα με τα δάχτυλά μου να προχωρήσεις Μπροστά! Μπροστά από εμένα και εγώ θα είμαι κάπου στα τελευταία βαγόνια να σε καμαρώνω!

**Ο φίλος
και συνοδοιπόρος σου,
Θάνος Παπαδημητρίου**

Κρεμαστιώτικη Μαστοριά και Κρεμαστιώτικο Μεράκι

Ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ Καλκάνης από τη Σκάλα μας έστειλε αρκετές φωτογραφίες από δημιουργήματα της ενασχόλησής του με την ξυλογλυπτική και γενικά τη διακοσμητική με το ξύλο.

Δυστυχώς, δεν γίνεται να δημοσιευθούν όλες σε ένα φύλλο, όμως, σταδιακά θα δημοσιεύουμε κάποιες. Το τι μπορεί να κάνει ο άνθρωπος με το πλάνισμα του ξύλου είναι πραγματικά αξιοθαύμαστο.

«Μονεμβάσια-Η δυσάλωτη βυζαντινή πόλη»

του Δημητρίου Ανδριτσάκη

Οπως αναφέρθηκε και στο προηγούμενο φύλλο της εφημερίδας, εκδόθηκε πρόσφατα το καινούριο ιστοριογραφικό πόνημα του Δημητρίου Ανδριτσάκη, Ομότιμου Καθηγητού της Οδοντιατρικής Σχολής του ΑΠΘ, με τίτλο «Μονεμβάσια-Η δυσάλωτη βυζαντινή πόλη» (Εκδόσεις Αδούλωτη Μάνη). Ο καθηγητής Δημήτριος Ανδριτσάκης, ύστερα από την αποχώρησή του από την ακαδημαϊκή διδασκαλία, έχει εκδόσει δύο ιστορικά έργα που αναφέρονται στην Τοπική Ιστορία της επαρχίας Επιδαύρου Λιμνράς. Το πρώτο του έργο, «Μνήμες που Συγκλονίζουν» (Εκδόσεις Σπ. Ζαχαρόπουλος), αναφέρεται στην εκτέλεση κατοίκων των Μολάων και της Γλυκόβρυσης από την τοπική οργάνωση του ΕΑΜ στην Τρύπα του Ταράτσα, έξω από τον Άγιο Δημήτριο Ζάρακος, λόγω του ότι συνέτηγαν και συμμετείχαν στο καλούμενο «Τάγμα Μολάων», ήδη έχει κάνει δύο εκδόσεις.

Το δεύτερο έργο του αναφέρεται στη Μονεμβασία, ή, πιο σωστά, Μονεμβάσια, όπως την αποκαλούμε στο τοπικό μας ιδίωμα. Πρόκειται για ένα βιβλίο που ξεκίνησε να γράφεται ως επιστημονικό, γρήγορα, όμως, το συναίσθημα, η αγάπη του συγγραφέα για την πατρίδα του υπερίσχυσε και, χωρίς να εξορίζει την επιστημονικότητα, επενδύει με έντονη θαλπωρή τα γραφόμενα. Έτσι, ο συγγραφέας, παρά τους κόπους και τη μελέτη που κατέβαλλε για τη συγγραφή του βιβλίου του, δεν επιβαρύνει το γραπτό λόγο του με υποσημειώσεις, χρήσιμες για τον αναγνώστη-ιστορικό επιστήμονα, περιπτεές για το μέσο άνθρωπο. Διατηρεί το μεστό δωρικό ύφος, ωστόσο, του ερευνητή, που αποτυπώνει τα πορίσματα μιας μακρόχρονης έρευνας.

Ο συγγραφέας ξεκινά την εξιστόρηση της Μονεμβάσις από την αρχή. Η αρχή τοποθετείται στα έτη 395μΧ ή 588μΧ. Κατά το πρώτο έτος, ένας τρομερός σεισμός προκαλεί την καταβύθιση πολλών παράλιων πόλεων της Λακωνικής (Ασωπού, Πλύτρας, Ακριών κλπ), αλλά και μετατρέπει μια μικρή χερσόνησο σε νησί. Πρόκειται για το νησί, όπου το 588μΧ εγκαθίστανται πρόσφυγες από τη Λακεδαίμονα με επικεφαλής τον τότε μητροπολίτη και ιδρύουν τη Μονεμβάσια. Ο συγγραφέας δεν αγνοεί τη μινωική εγκατάσταση της Μινώας, επιγράφει δε έτσι τον Πρόλογό του, αλλά η Μινώα υπήρχε μεν στον ίδιο περίπου χώρο, φέρει δε και κάποια ομοιότητα το όνομά της με το όνομα της Μονεμβάσις, αλλά δεν επρόκειτο τότε για νησιώτικο οικισμό. Ο συγγραφέας θέλει να τονίσει τη μοναδικότητα της Μονεμβάσις και επιλέγει να αγνοήσει την προϊστορία, η οποία δεν συνέβαλε ιδιαίτερος στην ιστορία.

Η μοναδικότητα της Μονεμβάσις εντοπίζεται στη λέξη «νησί». Ως νησί ήταν απόρ-

θητη. Από τη μια πλευρά το νησί επικοινωνούσε με τη ξηρά με κινητές γέφυρες, τις οποίες σήκωναν κάθε βράδυ και στερούταν κάθε επικοινωνίας με τον έξω κόσμο. Από την άλλη πλευρά του νησιού ελλιμενίζονταν πλοία, τα οποία μπορούσαν να εφοδιάζουν τους κατοίκους με τρόφιμα. Το αποτέλεσμα; Το χωριό των προσφύγων που κατέφυγαν στο μικρό νησί για να σωθούν από τους Σλάβους επιδρομείς, τους Μηλιγγούς και τους Εζερίτες, εξελίχθηκε σε μια καστροπολιτεία πιστή στον εκάστοτε Βυζαντινό Αυτοκράτορα. Ακόμη και μετά την Άλωση της Κωνσταντινούπολης (1453) και του Μυστρά (1460), οι Μονεμβασιώτες συνέχιζαν να αναγνωρίζουν ως Δεσπότη τους το Θωμά Παλαιολόγο, αδελφό του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, και μετά το θάνατό του, το γιο του, Ανδρέα. Το ότι ο Θωμάς παρεχώρησε τη Μονεμβάσια στον Πάπα τα 1460 και ο Πάπας το 1464 στη Βενετία, οι Μονεμβασιώτες τά θεωρούσαν προσωρινές διοικητικές παραχωρήσεις, μόλις δε το 1540 θεώρησαν την πόλη τους υποδουλωθείσα, όταν οι Βενετοί την παρέδωσαν στους Οθωμανούς, ύστερα από πολιορκία.

Καθ' όλα τα χρόνια της ιστορίας της, ισχυρίζεται ο συγγραφέας, η Μονεμβάσια πολιορκήθηκε από πολλούς εχθρούς. Δεν την κατέλαβε κανείς, αλλά πάντοτε γινόταν παράδοση του κάστρου με συνθηκολόγηση των πολιορκουμένων. Είναι εντυπωσιακό αυτό το ρεκόρ, όπως, όμως, σπεύδει να υπογραμμίσει ο συγγραφέας, η ιστορία της

πόλης δεν υπήρξε ανέφελη. Ο εχθρός δεν πάταγε στα τείχη, ο εσωτερικός, όμως, εχθρός, η πείνα, εισέβαλε και επικρατούσε κατά κράτος, όποτε ο εχθρός επιτύχανε ταυτόχρονα θαλάσσιο και χερσαίο αποκλεισμό. Η περιγραφή της πείνας κατά την τελευταία πολιορκία του Κάστρου, από τα στρατεύματα των Ελλήνων επαναστατών

το καλοκαίρι του 1821, όπως εκτίθεται στο βιβλίο, ύστερα από σταχυολόγηση των πηγών, είναι εφάμιλλη της Πείνας στο πολιορκούμενο Μεσολόγγι. Αν παρέμενε οθωμανική μειονότητα στο Μωριά μετά την Ελληνική Επανάσταση, θα χρησιμοποιούσε τις σχετικές σκηνές ως σύμβολο. Ακόμη και οι αποτρόπαιες σκηνές κανιβαλισμού που περιγράφονται στις πηγές, δεν αφαιρούν την αίγλη από όποιον επέδειξε αντοχή σε μια τέτοιου είδους πολιορκία, μέχρις ότου να πετύχει την πιο συμφέρουσα ανακωχή.

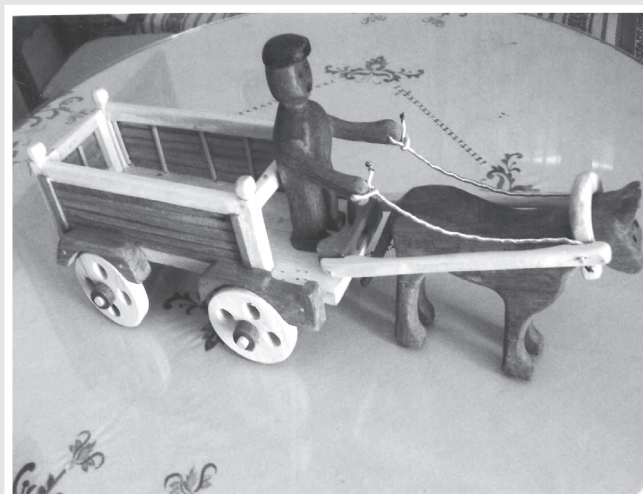
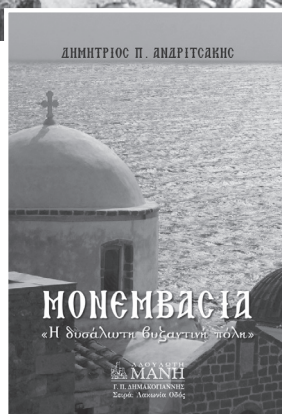
Όπως και δεν αφαιρούν και από τη δόξα των πολιορκητών το ελάχιστο. Από την πλευρά της ξηράς, Μανιάτες, Ελοσίτες, Ασωπίτες, Βατικιώτες, Τσάκωνες, πρώην ειρηνικοί αγρότες οι περισσότεροι, με την εξαίρεση των Μανιατών, με επικεφαλής τους τοπικούς οπλαρχηγούς, παλιούς κλεφτοκαπετάνιους, οι Ζακαίτες-ή πιο σωστά, οι Κρεμασιώτες της Κρεμαστής και των λογγαρίων (Κυπαρίσσι, Χάρακας, Πιστάματα, Φρέγκα, Ρηχέα, Άγιος Ιωάννης), αφού ο δήμος Ζάρακα θα ιδρυθεί 20 χρόνια αργότερα- με επικεφαλής τον καπετάν Γεωργάκη Δρίβα, το γιο του τον καπετάν Πάνο και τον καπετάν Γεωργάκη

Ηλιοπούλο. Από την πλευρά της θάλασσας, μερικά Σπετσιώτικα εμπορικά πλοία. Και αρχηγός όλων, ο πρίγκηπας Δημήτριος Υψηλάντης, με αντιπρόσωπό του στο στρατόπεδο της Μονεμβάσις τον πρίγκηπα Εμμανουήλ Καντακουζηνό.

Δεν είναι η πολιορκία η μοναδική στιγμή που η Κρεμαστή συναντιέται με τη Μονεμβασία. Ο συγγραφέας μόνο υπονοεί στο βιβλίο την ενδοχώρα της Μονεμβάσις, όπως, όπως κάθε πόλη-κράτος στην αρχαιότητα περιελάμβανε την πόλη και την ύπαιθρο, έτσι και η πολλάκις συγκρινόμενη με τις αρχαίες πόλεις-κράτη Μονεμβασία, είχε την ενδοχώρα της. Και στην ενδοχώρα, όπως φαίνεται, ανήκε και η Κρεμαστή. Υπάρχουν πολλές ενδείξεις ότι η Κρεμαστή, η περιοχή του Ζάρακα ευρύτερα, κατελήφθησαν οριστικά από τους Τούρκους το 1540. Η πρώτη αναφορά της Κρεμαστής σε γραπτή πηγή γίνεται σε μια ενθύμηση, σε μια σημείωση δηλαδή επί ενός χειρογράφου, στην οποία προέβη ο Πρωτόπαππας Μονεμβάσις, ο π. Ιωάννης Λικίνιος, για να θυμάται ότι χειροτονήθηκε στην Κρεμαστή από τον Επίσκοπο Έλους Διονύσιο Μαβρέα το Νοέμβριο 1874. Η Βρύση της Κρεμαστής απετέλεσε δωρεά ενός Μονεμβασιώτη προύχοντα, που, όπως έγγραφα παλιότερα, πρέπει να κρύφτηκε στην Κρεμαστή κατά τη διάρκεια του Βενετοτουρκικού Πολέμου και της επακολουθήσας Β' Βενετοκρατίας (1685-1715). Αλλά και μετά την Επανάσταση, η πολιορκία της Μονεμβάσις θα εξιστορηθεί από έναν Κρεμασιώτη, τον Κωνσταντίνο Παπαμιχαλόπουλο («Πολιορκία καί Άλωσις της Μονεμβάσις υπό των Ελλήνων τω 1821», Αθήνησι 1874). Τέλος, η ιδιαίτερη ευλάβεια των παλαιότερων ιδίως Κρεμασιωτών προς την Παναγία τη Χρυσάφισσα, οι Χύσαφοι και οι Χρυσάφες πους την καθαρεύουσα έγιναν Χρύσανθοι και Χρυσάνθες, αποτελεί αδιάψευστη μαρτυρία των δεσμών μεταξύ Κρεμαστής και Μονεμβάσις.

Οι Κρεμασιώτες αναγνώστες του βιβλίου θα καταλάβουν την αγωνία του συγγραφέα μην τυχόν σβήσει η πατρίδα του και την επιθυμία του να ζωντανέψει το πάλαι ποτε ακμαιότερο κομμάτι της. Ο Γουλάς, η Άνω Πόλη, αποτελείται από ένα σωρό ερειπίων, με μοναδική εξαίρεση το ναό της Αγίας Σοφίας. Όμως, μέχρι πολύ πρόσφατα, το 1911, η Άνω Πόλη κατοικείτο κανονικά! Και 50 χρόνια μετά, το 1961 διατάχθηκε η εξορία των κατοίκων από την Κάτω Πόλη!!! Αυτό θα είχε ως συνέπεια το νησί να μην έχει καθόλου ζωή, όπως συμβαίνει με το Μυστρά!!! Οι αναγνώστες των Κρεμασιωτικών Νέων αναγνωρίζουν ως πολύ οικεία τα συναισθήματα του συγγραφέα και ενώνουν την προσευχή τους μαζί του για την αναστήλωση του Γουλά!

Ν Καλκάνης

Από το αρχείο του μακαρίτη πατέρα μου, Χρήστου Π. Κοσμά (Λυκαράκου)

«**ΑΝΑΡΟΔΙΖΗ** η ανατολή
// και ξημερώνη η δύση
Γλυκοχαράζουν τα βουνά
// Παν τα πουλάκια για βοσκή
Βγαίνω κι εγώ και ο Μαύρος μου
Βρίσκω μια κόρη πουύπλενε
// Σε μαρμαρένια γούρνα.
Της ομιλώ, δεν μου μιλή,
// Της κρένω, δεν μου κρένη
«Κόρη, για βγάλε μου να νερό να πιώ»
Σαράντα κύκλους έβγαλε
// Στα μάτια δεν την είδα
Και απάνω στους σαρανταδυό
// την βλέπω δακρυσμένη
«Κόρη μου, γιατί δακρύζεις
και βαριά αναστενάζεις»
«Τον άντρα μου έχω στην ξενιτειά
κι αν δεν φανή καλόγρια θα γένω
Θα πάω σε έρημο βουνό
// να χτίσω Μοναστήρι
Στο κελί θα ασφαλιστώ
// και θα μαυροφορέσω»
«Κόρη μου, εγώ 'μαι ο άντρας σου
// εγώ 'μια ο καλός σου»
«Ξένε, αν είσαι ο άντρας μου,
// αν είσαι κι ο καλός μου,
Δείξε σημάδια της αυλής»
«Έχεις μηλιά στην πόρτα σου
// και κλήμα στην αυλή σου
Κάνει σταφύλια ΡΟΖΑΚΙ
// και το κρασί μοσχάτο
Και όποιος το πίνει δροσίζειτε,
// και πάλι αναζητά το»
«Αυτά είναι σημάδια της αυλής,
// τά ξέρει όλος ο κόσμος.
Δείξε σημάδια του σπιτιού
// και τότε να πιστέψω»
«Ανάμεσα στην κάμαρη,
// χρυσό καντήλι ανάφτεις
Και σηκώνεσαι κάθε πρωί
// και πλέκεις τα μαλλιά σου»
«Ξένε, εσύ είσαι ο άντρας μου
// εσύ είσαι και ο καλός μου».

**Η κόρη του,
Ελένη- Λέλα Χ. Κοσμά**

Ο παππούς μου, Αντώνης Κοσμάς (Λύκαρος)
(Αρχείο Χρήστου Κοσμά, Λυκαράκου)

Οικογένεια Χρήστου Κοσμά Λυκαράκου (Αρχείο Χρήστου Κοσμά, Λυκαράκου)

Οικογένεια Αντώνιου Πριφτάκη-Δασκαλάκη
(Αρχείο Χρήστου Κοσμά-Λυκαράκου)

ΕΥΘΥΜΑ ΚΑΙ ΣΟΒΑΡΑ

1. Τι θα συμβεί εάν στείλετε ένα (ζωντανό) κατσίκι σε έναν: Θεσσαλό:
Θα οργανώσει μεγάλο γλέντι, θα το σφάξει και θα το φάει. Κατόπιν θα φροντίσει να μάθουν όλοι οι γείτονες πόσο εύκολα βρίσκει κατσίκια και πόσο καλά πέρασε τρώγοντας.
Ηπειρώτη:
Θα περιφράξει το χώρο για να μην του το κλέψουν ενώ ο ίδιος θα φάει χόρτα για να μην ξοδευτεί.
Μακεδόνα:
Θα το παρατήρει και θα πάει για καφέ.
Τελοποννήσιο:
Θα το πηδήξει.
Νησιώτη:
Θα διαμαρτυρηθεί γιατί όλη η υπό-

λοιπη Ελλάδα έχει κατσίκια όλο το χρόνο ενώ εκείνος μόνο το Πάσχα. Μετά θα το πουλήσει στην τιμή 100 κατσικιών σ' ένα Γερμανό τουρίστα. Κρητικό:
Θα προσπαθήσει να θυμηθεί από πού το έκλεψε.
Αθηναίο:
Θ' αναρωτηθεί σε ποια ταινία έχει ξαναδεί αυτό το παράξενο ζώο. Θα το αναγνωρίσει μόνο όταν του το προσφέρει σε κομμάτια ο φίλος του ο Θεσσαλός.
2. Μια φορά και έναν καιρό σ' ένα χωριό, ένας άντρας ο Χάρης ανακοίνωσε στους χωρικούς ότι θα αγόραζε μαϊμούδες προς 10 δολάρια τη μία. Ξέροντας οι χωρικοί ότι υπήρχαν πολλές μαϊμούδες γύρω

στο δάσος πήγαν και τις έπιασαν. Ο Χάρης αγόρασε χιλιάδες προς 10 δολάρια τη μία όπως είπε. Το εμπόρευμα όμως λιγότευε και οι χωρικοί σταμάτησαν να κυνηγάνε μαϊμούδες.
Ο Χάρης ξαναανακοινώνει ότι θα αγόραζε μαϊμούδες για 20 δολάρια τη μία. Οι χωρικοί έτρεξαν και έπιασαν και άλλες μαϊμούδες. Σύμφωνα όμως οι μαϊμούδες λιγότεψαν κι άλλο, οι χωρικοί επέστρεψαν στα κτήματά τους.
Ο Χάρης ανακοινώνει πάλι ότι επειδή δεν υπάρχουν πλέον πολλές μαϊμούδες θα αγόραζε τη μία προς 25 δολάρια. Οι χωρικοί πιάνουν και τις λίγες που έμειναν.
Ο Χάρης τούς λέει καταλαβαίνω

ότι δεν υπάρχουν πλέον παρά ελάχιστες μαϊμούδες γι' αυτό και εγώ θα σας δώσω 50 δολάρια τη μία. Αλλά επειδή πρέπει να φύγω για την πόλη για δουλειές θα αναλάβει την αγοροπωλησία ο βοηθός μου. Ο βοηθός φωνάζει τους χωρικούς και τους λέει. Κοιτάξτε τι έκανε ο Χάρης. Γέμισε ένα στάβλο γεμάτο με μαϊμούδες, θα σας τις πουλήσω εγώ για 35 δολάρια τη μία και όταν γυρίσει ο Χάρης τού τις πουλάτε εσείς για 50 δολάρια τη μία. Οι χωρικοί στριμώχτηκαν μάζεψαν όλες τις οικονομίες τους και αγόρασαν όλες τις μαϊμούδες.
Δεν ξαναείδαν ούτε τον βοηθό ούτε τον Χάρη.
Καλώς ήρθατε στη Wall Street.